

Provtagningsanvisning Kalprotektin, F- Instruktion - Hälsa- och sjukvård Region Gävleborg

Titel: Provtagningsanvisning Kalprotektin, F-	Dokumentkategori: Instruktion	Omfattning: Hälsa- och sjukvård Region Gävleborg
Dokumentägare: Vårdenhetschef KKTm Södra Hälsingland	Dokumentansvarig: Kvalitetssamordnare KKL	Beslutsinstans: Vårdenhetschef KKTm Södra Hälsingland
Diarienummer: Ej tillämpligt		Datum för översyn: Se giltigt t.o.m.

F - Kalprotektin

Remiss	Beställning via Cosmic eller LabPortalen. Sökväg Cosmic: Kemi → Mage, tarm. Alt. hittas via sökfunktionen. Reservrutin: Pappersremiss (Remiss 1 Bassortiment, Laboratoriemedicin Region Gävleborg)
Provtagning	CALEX® Cap-rör (artikelnummer i Proceedo; provtagningsrörset 1128894, provtagningsrör 1128893). För alternativt provtagningsrör vid vattentunna diarréer, se <i>Kommentarer/övrig upplysning</i> Provtagning från dagens första tarmtömning rekommenderas. OBS! Viktigt att CALEX Cap-rör är rumstempererat när provet tas. Om vätskebufferten spills ut, gör om provtagning med ett nytt CALEX Cap-rör. Vrid den vita korken medsols och tag ut provtagningspinnen. Doppa provtagningspinnen i faeces och vrid samtidigt runt den så att faeces samlas upp i skårorna längst ned på pinnen, upprepa detta 3–5 ggr på olika ställen i avföringen. Sätt försiktigt tillbaka pinnen i CALEX Cap-röret med vätska och tryck till ordentligt tills två klick hörs och känns. Den vita korken går ej att öppna efter att den tryckts ned helt. Förvara provröret i kyl 2–8°C tills provet lämnats in till hälsocentral eller lab för analys. OBS! Skruva <u>aldrig</u> av den blå korken. Extraktionsbufferten kan orsaka allergisk hudreaktion. Vid eventuell hudkontakt, skölj omedelbart med generösa mängder vatten. För utskriftsvänlig patientinformation för provtagning, se <i>Patientinformation</i>.
Förvaring/transport	Oöppnat Calex cap-rör med buffert kan förvaras i rumstemperatur tills utgångsdatum tryckt på etiketterna. Efter provtagning rekommenderas att provröret förvaras i kyl 2–8°C tills provet lämnats in till laboratoriet för analys. Provet ska lämnas till laboratoriet för analys inom 3 dagar.

Förvaring/transport, forts.	Hållbarhet innan analys: 7 dagar i rumstemperatur 15 dagar i kyl (rekommenderas) Vid längre tids förvaring fryses provet -20°C. Frysta prover skickas fryst.
Analyserande laboratorium	Enheten för Klinisk kemi och transfusionsmedicin i Hudiksvall och Bollnäs.
Referensintervall	Kliniska beslutgränser för vuxna och för barn från 4 års ålder med tolkningsstöd: < 80 mg/kg – normal Koncentrationer under 80 mg/kg talar emot en aktiv magtarms inflammation och definieras som ett normalt värde. 80–160 mg/kg – gråzon/gränsvärde Värden mellan 80–160 mg/kg g ligger i en gråzon och bör följas upp kliniskt. Förnyad provtagning kan vara ett lämpligt steg i dessa fall. > 160 mg/kg – förhöjd Koncentrationen över 160 mg/kg talar för aktivt inflammatoriskt sjukdom och vidare utredning ska övervägas.
Svarstid	Utförs dagtid helgfri måndag, onsdag och fredag.
Ackrediterad	Ja
Efterbeställning	Ej tillämpligt
Patientinformation	Patientanvisning för provtagning av Kalprotektin (02-529898)
Biobanksprov	Nej
Kommentarer/övrig upplysning	Ny analysmetod sedan 2021-03-01. Den nya metoden ger siffermässigt ca 2,7 gånger högre värde. För alternativt provmaterial, se nästa sida.

Medicinsk bakgrund/indikation, forts.	Förhöjda koncentrationen kan också ses vid andra tillstånd med ökad neutrofilinvandring: gastrointestinala maligniteter, celiaki, bakteriell gastroenterit (<i>Helicobacter Pylori</i>) och divertikulos. Ibland ses förhöjda kalprotektin nivåer i faeces även vid variga övre luftvägsinfektioner och vid näsblod. Förhöjda värden ses även vid behandling med NSAID-preparat eller protonpumphämmare. Falskt negativa resultat kan uppträda hos patienter som har granulocytopeni på grund av benmärgsförsvagning och hos patienter som har en ökad trypsinaktivitet (proteolys). Friska barn under 1 år kan ha kraftigt förhöjda värden av fekalt kalprotektin.

Kommunikation och implementering

Dokumentet finns publicerat på samlad sida för provtagningsanvisningar på Samverkanswebben ([Provtagningsanvisningar - Region Gävleborg](#)).

Vid innehållsmässiga ändringar utses också kvalitetssamordnare inom hälso- och sjukvården som extra uppföljare för dokumentet och ansvarar för att uppdateringarna kommuniceras inom berörda verksamhetsområden.

Medverkande och granskare

Dokumentet är framtaget i samarbete med och granskat av metodansvarig och medicinskt ansvarig för metoden.

Senaste revideringar

Datum	Revisionsnr	Ändring
2026-03-27	1	Nytt dokument anpassat utifrån uppdaterad dokumentstyrning, ersätter dok 09-64065 som arkiveras. Skrivit ut kortfattat provtagningsförfarande. Lagt till hållbarhet i RT för Calex Cap. Flyttat all info om alternativt provtagningsmaterial till samma ställe samt lagt till att dessa prov ej får frysas. Mindre redaktionella ändringar utan påverkan på innehåll.